

vereeniging van alle Protestanten, dan wel zijn eigen sterke liefde voor de eenheid der Kerk laat ik in het midden. Maar Arminiaansch gezind was Du Moulin daarom zeker niet. Dat blijkt wel uit zijn *Anatome Arminianismi*, een geschrift, waarin hij het Arminianisme veroordeelde, en dat hij reeds voor de Dordtsche Synode in het licht wilde geven, evenzeer als uit brieven naar Holland geschreven, die Brandt, t. a. p. t. II blz. 522, 523 meedeelt. Aan de Synode van Dordt, waaraan hij, hoewel afgevaardigd, verhinderd was deel te nemen, zond hij dan ook een uitvoerig schrijven, waarin hij het Arminianisme veroordeelt, welk schrijven in de Synode is voorgelezen en in de *Acta der Synode sessio 143* is opgenomen. En niet minder teekent het, dat mee op zijn instigatie de Synode der Fransche Kerken in 1620 te Alais gehouden, waarvan hij voorzitter was, de *Canones van Dordt* niet alleen goedkeurde, maar de onderteekening daarvan voor de Fransche predikanten verplichtend stelde.

⁴²⁾ I. Pearson, *Golden Remains of Mr John Hales* 1688, p. 447.

⁴³⁾ Reitsma en van Veen, *Acta der Provinciale en Particuliere Synodes* Dl I, blz. 412. Hoewel de 's Gravenhaagsche Synode als roepende Kerk Amsterdam had aangewezen, hebben de Generale Staten, evenals zij dit deden bij de Synode te 's Gravenhage 1586, de saamroeping op zich genomen zij het dan in overleg met de roepende Kerk. Of de Generale Staten met hun vraag, of ook andere Kerken, die wonen binnen hun grondgebied, uitgenoodigd zouden worden, de buitenlandsche Kerken bedoelden, betwijfel ik. Op onze Nederlandsche Synodes werden vroeger ook uitgenoodigd de Nederlandsche Kerken in Duitschland, Engeland en de Kerken onder het kruis in België. Op de Synode te 's Gravenhage was dit echter niet geschied. En daaruit laat zich de vraag van de Generale Staten verklaren. Op de Synode van Dordt heeft de afvaardiging van de „vluchtelingen-Kerken” in Engeland, zooals bekend is, moeite genoeg gegeven. Een uitnoodiging aan deze buiten ons grondgebied wonende Nederlandsche Kerken hebben de Generale Staten, toen ze in 1617 de Synode saamriepen, niet gezonden. Maar hoe dit ook zij, de Synode te Amsterdam heeft de Generale Staten, zooals blijkt, in elk geval er op gewezen, dat ook de Gereformeerde Kerken in Duitschland en in Frankrijk verwittigd behoorden te worden van het houden der Synode teneinde correspondentie met haar te houden. En dat dit bepaaldelijk inhield het zenden van afgevaardigden spreekt wel van zelf, waar het doel was om de eenigheid in de leer te bewaren. De Fransche Synodes hebben dan ook telkens bij de Gereformeerde Kerken in Nederland er op aangedrongen om afgevaardigden naar hun Synodes te zenden.

⁴⁴⁾ Brandt, *Historie der Reformatie*, Dl II, blz. 562, 571, 572, 757, 763, 764, 769, 775, 776. Hugo de Groot trad hier vooral als woordvoerder der Staten van Holland op. Hij, die vroeger een leerling was geweest van Du Moulin, toen deze hoogleeraar was te Leiden, was met het plan van Du Moulin, dat ook in 't Hollandsch vertaald en ge-